

יותר נזק מתועלת

ברית הגנה בין ישראל לארה"ב היא רעיון מצוין על פניו למי שלא מצוי בעניינים, אבל בפועל זהו רעיון שנוקיו עולים על תור עלתו. מצד אחד ברור שכדאי להיות קשורים בברית הגנה עם ארה"ב – אבל לשם מה?

מדינת ישראל נמצאת במרחב מאוד מורכב שמחייב פעילות עצמאית של צה"ל – פעילות של עיתים קרובות אינה עולה בקנה אחד עם המדיניות הכוללת של ארה"ב לאורך השנים. במסגרת ברית הגנה ישראל תצטרך לבקש אישור ולתאם מראש כל פעילות ולציית למגבלות.

שיתוף פעולה מודיעיני קיים ממילא, ועדיף להשאיר אותו גמיש ולא להגדירו בהסכמים בגלל חשיבותו.

לא ניתן להרחיב על המגבלות הביטחוניות, אך לא סוד הוא למשל שבמלחמת המפרץ ישראל התבקשה על ידי ארה"ב להימנע מלתקוף את סדאם חוסיין שהורה על שיגור טילים על ישראל. האינטרס הישראלי, שהיה שנוי במחלוקת, היה לקבל את הבקשה האמריקאית אבל לא תמיד זה כך.

ל ישראל יש כיום יחסים ביטחוניים מסועפים ומרשימים ביותר עם מערכת הביטחון האמריקאית בפרט ועם ארה"ב בכלל. היחסים האלה הם עמוד תווך מרכזי בביטחון הלאומי של ישראל. יותר משהיה אי פעם. היחסים הם רחבים ומקיפים, בתחומים מגוונים, והם מכפילי הכוח והעוצמה של ישראל.

דווקא בשל כך עדיף להתמקד בהרחבת היחסים המעשיים הטובים והענפים שיש היום, ולא לכבול את ידינו בבריתות שתורעלתן מסופקות.

הדבר נכון גם למסלול העימות עם איראן שבו נמצאת ישראל. עדיף ששיקול הדעת שלנו יהיה כרוך בהתייעצות עם ארה"ב,

אבל ההחלטה הסופית תהיה בידינו.

יש לזכור גם את הנטייה של נשיא ארה"ב הנוכחי לצמצם את הנוכחות האמריקאית, נטייה שעשויה להיות בסתירה לברית הגנה וכך יש סכנה שכתוצאה מהברית תיווצר מתיחות מיותרת בין הצדדים. עדיף שהדברים יהיו מתחת לפני הקרקע. כך למשל ישראל נאלצת לנהל כיום תיאום ביטחוני עם הרוסים – תפקיד שבעבר ארה"ב מילאה כמעצמה גלובלית מול רוסיה. אם תהיה ברית הגנה, נצטרך להתמקח עם האמריקאים מה תפקידם.

יש לבחון לעומק את טיב העסקה. קשה להאמין שארה"ב תסכים לברית הגנה אמיתית, כיוון שגם מדינות ערב יבקשו כזה דבר. הנשיא טראמפ ייתן לנו התחייבות למנוע איום קיומי – אם זאת רק הצהרה כוללת או תמיד זה טוב, אבל ברית הגנה היא הרבה יותר מכך ואפשר גם לברוק אם זה באמת ניתן למימוש.

כשעושים את השקלול עדיף לשמור על כושר הפעולה של המדינה באזור מורכב כמו המזרח התיכון בראש ובראשונה מול איראן ויש גם אתגרים אחרים. הפתרון הנכון הוא להרחיב את שיתוף הפעולה הביטחוני המרשים לכשעצמו.

נראה שיסוד היוזמה לברית הגנה הוא בישראל, ונראה שהוא נובע משיקולים פוליטיים כמו חיזוק תדמית לקראת בחירות. ראוי שדיון כזה יהיה ענייני ולא כתעמולה

נראה שיסוד היוזמה לברית הגנה הוא בישראל, ונראה שהוא נובע משיקולים פוליטיים כמו חיזוק תדמית לקראת בחירות. שיקולים פוליטיים הם לגיטימיים לכאורה אבל הם תמיד באים על חשבון השיקול הביטחוני. מדיניות דקלרטיבית עלולה גם להזיק, כי היא מגרה את הצד השני להעמיד אותה במבחן.

חיוני שכל דיון במסלול הזה יהיה ענייני ועמוק, ולא ייעשה בהצהרות חפוזות טרם בחירות. יש צורך בעבודת מטה, בהכנת ניירות עמדה, בדיונים עמוקים ובאישור של הדרגים הביטחוניים והממשלתיים השונים. הפעם זה לא נראה רציני, אלא כמו תעמולה לבחירות. ■